

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 20.02.1976, sp. zn. 6 To 4/76, ECLI:CZ:NS:1976:6.TO.4.1976.1

Číslo: 51/1976

Právní věta: I. Trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. je dokonán, když pachatel si cizí věc přivlastní tím, že se jí zmocní. Za dokonané zmocnění se věci lze považovat, když pachatel po násilném vniknutí do místnosti pomocí klíčů vnikne do skříní a stolů, odcizí z nich věci a uloží do připraveného zavazadla, i když pak za dalším účelem v místnosti setrvává.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 20.02.1976

Spisová značka: 6 To 4/76

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. c)
§ 247 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 51/1976 sb. rozh.

I. Trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. je dokonán, když pachatel si cizí věc přivlastní tím, že se jí zmocní. Za dokonané zmocnění se věci lze považovat, když pachatel po násilném vniknutí do místnosti pomocí klíčů vnikne do skříní a stolů, odcizí z nich věci a uloží do připraveného zavazadla, i když pak za dalším účelem v místnosti setrvává.

II. Pachatel, který se bezprostředně po krádeži podle § 247 odst. 1 tr. zák. resp. rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. pokouší uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí a současně pojme úmysl zmocnit se tímto způsobem dalších věcí, dopouští se trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák., resp. rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. d) tr. zák. a trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák.

III. U trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. je nerozhodné, zda pachatel, který užije

násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, si takovou věc chtěl přivlastnit, zničit ji, převést na jiného nebo jí jen přechodně užívat.

IV. Jestliže se pachatel s použitím násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí zmocní cizí věci jen za účelem jejího přechodného užívání, nemůže vyšší hodnota věci (kolem 20 000 korun) odůvodnit sama o sobě použití vyšší trestní sazby podle § 234 odst. 2 písm. b) tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 20. 2. 1976 sp. zn. [6 To 4/76.](#))

Po částečném zrušení rozsudku krajského soudu v Brně ze dne 14. 11. 1975 sp. zn. 2 T 39/75 ohledně obžalovaných J. Š. a F. F. uznal Nejvyšší soud ČSR oba obžalované vinnými, že

a/ dne 11. srpna 1975 kolem 17.00 hod. po předchozí vzájemné dohodě vnikli za účelem odcizení peněz a jiných věcí do budovy ZDŠ pro nevidomé a slabozraké v Brně, Veverčí ul. č. 15, a zde odcizili

aa) elektrický magnetofon se zesilovačem v ceně 440 Kčs, mikrofon v ceně 260 Kčs, 2 krabice s magnetofonovými páskami v ceně 120 Kčs, 9 kusů různých razítek v ceně 60 Kčs, vše z majetku ZDŠ pro nevidomé a slabozraké v Brně;

bb) rychlovařič na kávu, kombinační kleště, pánský kapesní nůž, koženou klíčenku, kožené desky na blok, 1 láhev vodky v ceně 50 Kčs, 2 láhve vína a další drobné předměty z majetku učitelů uvedené školy v celkové hodnotě asi 180 Kčs, přičemž další bližší nezjištěnou škodu způsobili na zařízení školy;

a když byli přistiženi zástupcem ředitele školy M. B., obžalovaný J. Š. jej úderem pěstí do obličeje srazil na zem a oba jej spoutali, aby si odcizené věci uchovali;

b/ tamtéž při dalším násilném jednání vůči poškozenému M. B. jej prohledali a odcizili mu peněženku s částkou 200 Kčs, náramkové hodinky zn. Poběda v ceně 80 Kčs, zlatý snubní prsten v ceně 147 Kčs, doklady a klíče k osobnímu autu zn. Škoda 1000 MB de Luxe, v němž pak odvezli odcizené věci a s nímž týž den havarovali, čímž spáchali oba obžalovaní

a/ aa) trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. d) tr. zák.,

bb) trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák.,

b/ trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně správně zjistil, že obžalovaní dne 11. 8. 1975 se dohodli na vloupání do ZDŠ pro nevidomé děti v Brně, Veverčí ul. 15, a téhož dne s kabelou, v níž chtěli odnést věci odcizené ve škole, vnikli do budovy, násilím otevřeli dveře do sborovny školy a po otevření stolů a skříní klíči, které našli v ředitelně školy, věci odcizené ve sborovně a ředitelně školy a uvedené pod bodem a) výroku rozsudku složili do připravené kabely. Po odcizení těchto věcí byli přistiženi v ředitelně zástupcem ředitele M. B. Obžalovaný J. Š. ho úderem pěstí do obličeje srazil k zemi, zkroutil mu ruku za záda, pracovním pláštěm, který mu podal F., mu zakryl hlavu a spolu s F. F. ho spoutali. Svázali mu ruce za zády a šňůrou od mikrofonu, kterou obžalovaný F. vytrhl z rozhlasového přístroje a a mikrofonu a kterou mu omotali kolem krku, mu spoutali i ruce. Přitom ho přinutili vypít několik skleniček vodky. Při násilném jednání prohledali poškozeného M. B. a obžalovaný J. Š. mu přitom vytáhl z kapsy náprsní tašku, z níž si vzal 200 Kčs, stáhl mu z ruky náramkové hodinky a obžalovaný F. F. mu násilím stáhl z prstu snubní prsten. Ze silonové tašky poškozeného vzali současně osvědčení o

technickém průkazu motorového vozidla poškozeného a klíče k tomuto vozidlu a donutili ho, aby jim řekl, kde autem parkuje. Autem pak odvezli odcizené věci a týž den s nim havarovali.

Z tohoto zjištění vyplývá, že obžalovaní se věcí, které byly v uzamčených skříních a stolech ve sborovně a ředitelně, zmocnili ještě před příchodem M. B. Po odcizení těchto věcí setrvali v budově, popíjeli a J. Š. telefonicky volal matce F. F. a vyžádali si telefonické spojení i s dívkou tohoto obžalovaného. Až tehdy přišel do budovy M. B., jehož pak obžalovaní napadli shora uvedeným způsobem v úmyslu, aby nepoznání mohli s věcmi z místa činu uniknout. Je tedy třeba přisvědčit námitce obhajoby, že ohledně věcí odcizených obžalovanými ve škole před příchodem M. B., nemohlo jít o loupež, když obžalovaní tohoto poškozeného napadli a použili vůči němu násilí až po zmocnění se těchto věcí. Bezprostřední pohnutkou útoku obžalovaných vůči M. B. tu byl, jak z výsledků provedeného dokazování vyplývá, úmysl uchovat si odcizené věci a s nimi z místa činu uniknout, aniž by byli poznáni. Jednání obžalovaných v této fázi útoku nenaplnňovalo tedy znaky trestného činu loupeže, ale znaky dále uvedených trestných činů. Při zjištění, že šlo jednak o věci z majetku v socialistickém vlastnictví, jednak o věci z majetku v osobním vlastnictví, a že obžalovaní tyto věci za takové při jejich odcizení považovali, bylo nutno odcizení věcí a na to navazující útok obžalovaných vůči poškozenému právně posoudit jednak jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. d) tr. zák., jednak jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák. Okolnost, že se obžalovaní uvedených věcí - byť jejich hodnota nedosahovala částky 1500 Kčs - zmocnili po vloupání do budovy, na kterém se předem dohodli a jej připravili, i způsob, jak si při zmocnění se věcí tito obžalovaní počínali, zvyšuje společenskou nebezpečnost jejich činu na trestné činy. Přitom i okolnost, že se bezprostředně po činu pokusili uchovat odcizené věci násilím, tj. okolnost, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, s ohledem na způsob, jakým společně napadli a zacházeli s M. B. a důsledky, které toto napadení pro tohoto poškozeného mělo, zvyšuje stupeň nebezpečnosti těchto trestných činů do té míry, že je splněna i materiální podmínka uvedená v § 88 tr. zák. pro použití vyšší trestní sazby, a to z důvodu uvedeného v § 132 odst. 2 písm. d) tr. zák. a v § 247 odst. 2 písm. c) tr. zák.

Obžalovaní se však neomezili jen na to, aby si násilným jednáním vůči M. B. zajistili uchování odcizených věcí a aby nepoznání s těmito věcmi mohli opustit budovu školy, ale v průběhu násilného jednání vůči poškozenému jej prohlédali a zmocnili se jeho peněz a věcí. V tomto jednání obžalovaných odvolací soud spatřuje naplněny znaky trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. jak po objektivní stránce, tak i po subjektivní stránce. Obžalovaní vůči poškozenému použili násilí a při tomto násilném jednání se zmocnili i jeho věcí. Nelze přisvědčit námitce obhajoby obžalovaného J. Š., že v tomto směru není prokázána příčinná souvislost mezi násilím a zmocněním se věcí poškozeného a že takový úmysl z výsledků provedeného dokazování nevyplývá. Provedenými důkazy, a to i z doznání obžalovaných je bezpečně prokázáno, že obžalovaní v době, kdy poškozeného s použitím násilí učinili bezbranným, se zmocnili jeho věcí i dokladů a klíčů od jeho osobního auto. Přitom ho donutili, aby jim označil místo, kde s autem zaparkoval. Obžalovaní sice počali uskutečňovat násilí vůči M. B. v úmyslu uchovat si již odcizené věci, tedy z jiné pohnutky, než zmocnit se cizí věci, ale okolnost, že obžalovaní při pokračování v násilném jednání ho začali prohlédávat, svědčí tomu, že v průběhu útoku na poškozeného pojali úmysl zmocnit se i jeho věcí, tedy s tímto úmyslem použili proti němu násilí. Z okolností případu je také zřejmé, že loupežné jednání obžalovaných zahrnovalo i auto poškozeného. Nelze tu přisvědčit námitce obhajoby obžalovaného Š., že ani ve vztahu k tomuto autu se obžalovaní nedopustili loupeže a že toto jednání mohlo naplnit pouze znaky trestného činu neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a tr. zák. U trestného činu loupeže podle § 234 tr. zák. je nerozhodné, zda pachatel, který užije násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, si takovou věc chtěl přivlastnit, zničit ji, převést na jiného nebo jí jen přechodně užívat. Z výsledků provedeného dokazování je pak zřejmé, že obžalovaní se uvedeného auta zmocnili, jak je dále uvedeno, v úmyslu je přechodně užívat. Odvolací soud nedospěl ale k závěru, že obžalovaní loupeží způsobili značnou škodu (§ 234 odst. 2 písm. b/ tr. zák.) a že s ohledem

na tuto okolnost bylo odůvodněno použití vyšší trestní sazby. Soud prvního stupně sice správně zjistil, že hodnota uvedeného auta odpovídá částce 29 685 Kčs, ovšem toto zjištění ještě nestačí pro závěr, že zjištěným jednáním obžalovaných byla způsobena značná škoda. Při posuzování činu pachatele z hlediska okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby ve smyslu § 234 odst. 2 písm. b) tr. zák. je nutno se zabývat dále otázkou, zda se pachatel zmocnil cizí věci aby si ji přivlastnil, tj. trvale takovou věc odňal z dispozice poškozeného, a zda jde přitom o věc, která má hodnotu nejméně kolem 20 000 Kčs, nebo zda takto jednal s úmyslem věc jen přechodně užívat. Z výsledků provedeného dokazování, a to i z výpovědi obžalovaného F. v přípravném řízení a z výpovědi obžalovaného S. před soudem vyplývá, že auta chtěli použít k odvozu odcizených věcí do bytu J. Š., pak se s ním projet a po použití zanechat v některé ulici v Brně. Úmysl obžalovaných tedy nesměřoval k tomu, aby se motorového vozidla zmocnili natrvalo, tj. aby si vozidlo přivlastnili. Tím, že poškozenému znemožnili dočasně dispozici motorovým vozidlem, jehož hodnota přesáhla částku 29 000 Kčs, nezpůsobili mu ještě škodu v této výši. Ke způsobení značné škody ve smyslu § 234 odst. 2 písm. b) tr. zák. by došlo za předpokladu, že pachatel, který jedná způsobem uvedeným v § 234 odst. 1 tr. zák. v úmyslu věc přechodně užívat, by při tomto jednání věc zničil nebo na ní způsobil škodu nejméně kolem 20 000 Kčs. To se však nestalo. Z těchto důvodů se odvolací soud neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že obžalovaní loupežným jednáním způsobili značnou škodu a že je odůvodněno použití vyšší trestní sazby uvedené v § 234 odst. 2 tr. zák. a uznal obžalované vinnými trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák.